

Sota pilaa suhteita ja vaikuttaa työpaikkoihin

Sota, elämän rajallisuus ja muut elämän epävarmuustekijät puhuttivat Kouvolan kirjastossa maaliskuun 9. päivänä. Kirjasto osallistui Suomen ensimmäisiin Kansallisiin dialogeihin, eli keskustelutarjaan, jossa eri puolilla Suomea käydään kevään aikana vuoropuhelua siitä, millaista on ”epävarmuudessa eläminen”.

Kouvolan kirjastossa dialogia kävi 7 erilaista ja eri taustoista tulevaa ihmistä, jotka parin tunnin aikana huomasivat, että vaikka kokemukset voivat olla erilaisia, samankaltaiset tunteet yhdistävät ja niihin pystyy samaistumaan.

Keskustelijoista joku nosti esiin tunteen siitä, että hän koki itsensä hyväksytyksi mielipiteineen, yksi hämmästeli sitä, miten helppoa oli sukeltaa avoimeen keskusteluun täysin ventovieraiden kanssa.

Välit voi katketa mielipide-erojen takia

Keskustelun aikana keskustelijat pohtivat muun muassa sitä, miten laajalle ja moneen asiaan sodan vaikutukset heijastuvat.

Vaikka sodan syttyminen näin lähellä Suomea järkyttää ja huolestuttaa kaikkia, etenkin Suomen venäläisille sodan nähdään tuovan ”lisäkuormaa suhteessa muuhun väestöön”. Sota vaikuttaa muun muassa sukulaisuus- ja ystävyys-suhteisiin.

Toisten tapa selvitä vahvoista näkemyseroista on katkaista välit kokonaan, toiset yrittävät luovia näkemyserojen ja tunnesiteiden välillä niin, ettei ihmisisuhteita tarvitse rikkoa kokonaan.

”Sukulaisten ja rakkaiden kanssa voi välit mennä, jos mielipiteet ovat liian kaukana toisistaan. Voi myös vain sulkea korvat ja odottaa, että elämä palaa ennalleen.”

Myös elinkeinoelämä kärsii sodan takia. Keskustelijat huomauttivat, että monelta on sen takia mennyt työ etenkin Itä- ja Kaakkois-Suomessa. Maailmanpoliittinen tilanne luo monenlaista epävarmuutta tulevaisuuteen.

”Näivettykö kaikki Itä-Suomessa?”

”Itäratakin on vastatulessa.”

Tietotulvaa ja salaliittoteorioita

Epävarmuuden aika liittyy myös siihen, miten paljon tietoa – ja ennen kaikkea väärää tietoa – nykyään on liikkeellä. Keskustelijat nostivat esiin huolensa ja havaintonsa siitä, että monet koronakriittiset äänet jakavat nyt paljon Ukrainan-vastaista materiaalia.

”Tiedon määrä on kasvanut niin paljon, että ihmiset eivät pysty enää käsittelemään sitä ja alkavat etsimään yksinkertaisia vastauksia monimutkaisiin kysymyksiin.”

Koska vastakkainasettelu on niin vahvaa, monet eivät edes yritä keskustella niiden kanssa, jotka ovat täysin päinvastaista mieltä asioista. Toisaalta tämä vuoropuhelun puuttuminen vain vahvistaa kunkin puolen näkemyksiä, jolloin myös eriytyminen vahvistuu.

Jatkuvat kriisit, salaliittoteoriat, vastakkaiset näkemykset ja kaikenlaisen tiedon ja epätiedon tulva on murtanut myös luottamusta esimerkiksi poliitikkoihin.

Epävarmat uranäkymät

Keskustelijat nostivat esiin myös muita elämään liittyviä epävarmuustekijöitä, kuten ammatillisen epävarmuuden.

Löytyykö alueelta itselle mielekästä työtä? Miten sota vaikuttaa omiin töihin ja alueen vetovoimaan? Miten paluumuuttaja työllistyy vuosien poissaolon jälkeen? Miten aikuinen maahanmuuttaja löytää toimivan urapolun ja uskaltaako työpaikkaa vaihtaa? Miten nousta pettymyksestä, jonka hakuprosessissa varasijalle jääminen aiheuttaa? Jaksako työssä eläkeikään asti?

Työ liittyy vahvasti taloudelliseen varmuuteen, mutta siinä tapahtuvat muutokset eivät aina liity rahaan.

”Jäin vakinaisesta työstä pois ja aloin tekemään sijaisuuksia. Se oli minulle onnistunut ja hyvinvointia lisännyt vaihtoehto.”

Myös elämän rajallisuus aiheuttaa epävarmuutta keskustelijoiden joukossa. Läheisen kuolema tai sairastuminen voi aiheuttaa pelkoa siitä, mitä pahaa seuraavaksi tapahtuu. Toisaalta läheisen kuolema saattaa saada ihmisen tekemään muutoksia, joita ei muuten ehkä uskaltaisi tehdä.

”Isän kuolema vaikutti niin, että aloin tehdä lyhyempää työaikaa ja aloin miettiä mikä on todella tärkeää elämässä.”

Liikunta ja ystävät tuovat iloa

Kaiken epävarmuuden keskellä keskustelijat löytävät toivoa ja mielihyvää erilaisista asioista, kuten liikunnasta, lasten kanssa olemisesta, ystävien seurasta, luonnosta, saunasta, musiikista ja rukouksesta.

Murrosikäiset lapset pitävät jalat maassa.

Sota järkyttää kaikkia, ahdistuksen kanssa en ole yksin.

Elämä on aina epävarmaa. On vain eletävä ja nautittava.

Huolet ovat yhteisiä. Avoimuus ja empatia ovat tärkeitä, samoin yhdessäolo ja mukaanotto.

Elämässä on monia epävarmuuksia, mutta käsittelemällä niitä yhden kerrallaan selviää hyvin.

Epävarmuus on jatkuva tila.

Asioiden jakaminen toisten kanssa kannattaa aina, huolet ikään kuin puolittuvat.

Myös oma asenne auttaa elämään epävarmuuden keskellä.

”Otan vastaan sen, mitä vastaan tulee. Otan asiat rauhallisesti.”

Tilaisuus oli osa Kansallisia dialogeja sekä kirjastojen Minun kuntani -demokratiahanketta.

Minun kuntani -hankkeeseen kuuluvat Kouvolan, Lahden, Heinolan, Orimattilan, Lappeenrannan ja Imatran kaupunginkirjastot, Iitin kunnankirjasto sekä Cultura-säätiö, jonka avulla pyritään tavoittamaan etenkin venäjänkielisiä kuntalaisia.

Hankkeen tavoitteena on lisätä vuorovaikutusta ihmisten kesken ja vahvistaa luottamusta lähihallintoon järjestämällä kirjastoissa ohjattuja dialogeja ajankohtaisista paikallisista aiheista.